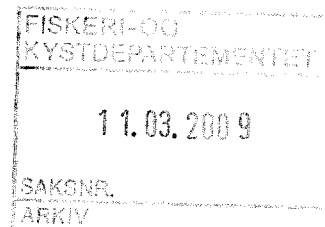

REGJERINGSADVOKATEN

Fiskeri- og kystdepartementet
Postboks 8118 Dep
0032 Oslo

Deres ref
200800356/GDF

Vår ref
2008-0256 AHA/AHA

Dato
09.03.2009

NOU 2005: 5 RETTEN TIL FISKE I HAVET UTENFOR FINNMARK - HØYRING

Det vises til departementets brev av 10. april 2008. Regjeringsadvokaten har følgende merknader til utvalgets forslag:

1. Generelle kommentarer

Utvalget foreslår at det vedtas en egen lov om retten til å fiske i havet utenfor Finnmark (finnmarksfiskeloven). Det foreslås med andre ord innført en særregulering for Finnmark på dette området, tilsvarende den særregulering som for dette fylket er innført i og med lov av 17. juni 2005 nr. 85 om forvaltning av grunn og naturressurser i Finnmark fylke (finnmarksloven).

Vedtakelsen av finnmarksloven var, som kjent, begrunnet i de særlige forhold som forelå for eiendomsretten til grunn og naturressurser i dette fylket. Slike særskilte forhold gjør seg neppe tilsvarende gjeldende for fjordfisket. Også i andre kystfylker har utnyttelse av fiskeressursene i uminnelige tider stått sentralt. De problemstillinger som lovutkastet omhandler, gjør seg følgelig ikke bare gjeldende for Finnmark, men også for disse kystfylkene. Det kan i lys av dette stilles spørsmål ved hensiktsmessigheten av å foreta en særregulering for Finnmark på dette området, slik utvalget legger opp til.

Som det vil fremgå av kommentarene i det følgende, er den rettslige forankring for forslaget svak, og det er etter vår oppfatning neppe tjenlig å gå inn for en slik særordning for Finnmark som det utvalget foreslår.

2. Kommentarer til §§ 1 og 2 i lovutkastet

2.1 Generelt

Formålet med loven er i henhold til utkastets § 1 å "fastslå retten til fiske i fjord- og kystfarvann utenfor Finnmark". Dette er fulgt opp i utkastets § 2, hvor det slås fast at folk bosatt ved fjordene og langs kysten i Finnmark "på grunnlag av historisk bruk og folkerettens regler om urfolk og minoriteter" har "rett" til fiske i havet utenfor Finnmark.

Utvalgets forslag er på disse punkter bygget på en forutsetning om at rett til fiske kan etableres på grunnlag av historisk bruk. Det synes videre forutsatt at folkerettens regler om urfolk og minoriteter gir selvstendig grunnlag for å oppstille slike rettigheter. Etter vår oppfatning er det grunn til å stille spørsmål ved begge disse forutsetningene.

2.2 Nasjonal rett

Forutsetningen om at rett til fiske kan etableres på grunnlag av historisk bruk kommer, foruten i lovutkastet, også til syne i utvalgets arbeid for øvrig. Det vises blant annet til kapittel 1 pkt. 1.1.3 (s. 14), hvor det uttales:

"Utvalget besvarer i innstillingen hovedspørsmålet i mandatet positivt. Folk som er bosatt ved fjordene og langs kysten i Finnmark har rett til fiske i havet utenfor Finnmark. Grunnlaget for denne retten er historisk bruk og folkerettens regler om urfolk og minoriteter. Retten gjelder uavhengig av myndighetenes fiskerireguleringer..."

Videre vises til kapittel 8 pkt. 8.1.2 (s. 250):

"De historiske rettigheter vil bygge på en sedvanerett eller på alders tids bruk og ha rettsvern overfor statlig regulering som bruksrett – eller i særlige tilfelle som eiendomsrett til bestemte fiskeplasser..."

Det er tvilsomt om den forutsetning som utvalget her har bygget på, er riktig. Fiskeressursene i havet har etter tradisjonell oppfatning ikke vært gjenstand for individuelle rettigheter, men tvert imot vært å anse som fellesskapets eiendom underlagt offentlige myndigheters forvaltning. Etter vårt syn er det neppe kildemessig grunnlag for å fravike denne oppfatningen. Riktignok gir instituttene hevd og alders tids bruk grunnlag for rettsserverv av fast eiendom, hvilket utvalget også er inne på, jf. kapittel 5 pkt. 5.22 (s. 152 flg.). Rettighetsserverv på slikt grunnlag hva gjelder fiskeriresurser, er det imidlertid, i motsetning til hva utvalget har lagt til grunn, neppe grunnlag for å konstatere. Det vises til Falkanger: Tingsrett s. 83, hvor det uttales:

"Utgangspunktet er som nevnt at fiske i sjøen er fritt for alle, endog der hvor strandeieren har eiendomsrett..."

I Fleischer: Petroleumsrett uttales vedrørende dette (s. 580):

"På havet er den rettslige ordning en helt annen. Her har vi ikke noe system med enkeltpersoners eiendomsrett til sitt særskilte stykke. Det finnes ikke noen "eier av havet", som ut fra privatrettslige synspunkter kan gjøre krav på all rådighet som det ikke er særskilt grunnlag for å unnta. Den som ønsker å bruke havet, er ikke avhengig av noen eiers samtykke – eller eventuelt særlige regler om rett til å ferdes på fremmed eiendom, som de vi finner i friluftsløven av 28. juni 1957.

Det generelle prinsipp for bruk av havet er derfor å finne i den alminnelige handlefrihet. Dette er på en måte norsk retts generelle utgangspunkt. Norsk rett er ikke bygd på noen alminnelig regel om at bare de handlinger som har en særskilt hjemmel i lov eller på annen måte, er tillatte. Hvis det ikke finnes grunnlag for forbud eller innskrenkninger, gjelder den alminnelige handlefrihet.

... At havet er eiendomsløst og fritt, betyr at enhver kan drive virksomhet der. Utgangspunktet er at enhver norsk borger (og for den saks skyld også utlendinger, så lenge det ikke ved gyldig lovbestemmelse er satt forbud mot utlendingers fiske på vedkommende sted) kan ta til med å drive fiske på havet. Den frihet som følger av dette prinsipielle utgangspunkt, kan riktignok bli en del innsnevret i praksis ved at myndighetene griper inn med reguleringer, for eksempel konsesjonsordninger. Men prinsippet er likevel norsk rett."

Tilsvarende Eriksen: Alders tids bruk (2008) s. 98, hvor det uttales:

"Det er likevel først og fremst eiendomsrett og bruksrettigheter i fast eiendom som er de rettigheter som reglene om alders tids bruk i dag hovedsakelig anvendes på. Reglene om hevd og alders tids bruk har et felles anvendelsesområde på særrettigheter – individuell eiendomsrett og begrensede individuelle rettigheter, hvor bruksrettighetene er de vanligste og viktigste..."

Videre uttales på s. 123:

"... Til sammenligning er fisket i saltvann i all hovedsak en allemannsrettighet..."

Også andre kilder underbygger dette.

At det ikke er grunnlag for en slik særrettighetstankegang, som den utvalget tar til ordet for, synes lagt til grunn også i Høyesteretts dom inntatt i Rt-1969-1220, hvor førstvoterende uttaler:

"Utgangspunktet i den foreliggende sak må etter min mening være at det gjelder et fiske som er fritt for alle. Hvorvidt den enkelte utøver har eiendom med strandrett eller ikke, er i denne sammenheng uten avgjørende betydning. På noen form for særrett kan klart ikke et erstatningskrav bygges. Spørsmålet er bare om det for en større eller mindre gruppe utøvere av fisket foreligger en faktisk interesse av den art og styrke at de har erstatningsvern mot inngrep i den bestående tilstand."

Tilsvarende er lagt til grunn også i dommen inntatt i Rt-1985-247, hvor førstvoterende uttaler:

"Det følger av flere høyesterettsavgjørelser at brukere som ikke har hjemmel for sin bruk i særrett, men i allemannsrett, bare kan kreve erstatning for tap ved ekspropriasjonsinngrep – herunder vassdragsregulering – dersom bruksutøvelsen har hatt en slik karakter at den i det ytre har fremtrådt på vesentlig annen måte som en rettighetsutøvelse, jfr. Rt-1969-1220 flg..."

Det må i lys av dette legges til grunn at fiskeressursene tilhører fellesskapet som allemannsrett. Det foreligger følgelig ikke grunnlag for en slik særrettighetstankegang som utvalget er inne på.

Høyesterett har lagt til grunn at også innehavere av slik allemannsrett kan nyte erstatningsrettslig vern for sine rettigheter. Slikt erstatningsrettslig vern er betinget av helt

spesielle omstendigheter. Det vises til Høyesteretts dom inntatt i Rt-1969-1220, hvor dette synes lagt til grunn:

"For at brukere som ikke støtter sin bruk på en rettighet, skal kunne kreve erstatning for tap som følge av vassdragsregulering, må det så vidt jeg kan forstå, under enhver omstendighet kreves at den bruk som har vært utøvd, er så konsentrert og særpreget at den utad fremtrer på vesentlig samme måte som utøvelsen av en rettighet. En bruk av denne karakter er det ikke tale om i det foreliggende tilfelle."

Disse synspunktene er fulgt opp i en senere avgjørelse, Rt-1985-247, hvor slike særskilte forhold ble funnet å foreligge. Avgjørelsen ble avsagt under dissens 3-2, og førstvoterende uttalte på vegne av flertallet:

"... Slik jeg forstår de to avgjørelser og den øvrige rettspraksis, må bruksutøvelsen til en viss grad ha vært eksklusiv og i tillegg ha vært av vesentlig økonomisk betydning for bruksutøverne dersom det skal tilkjennes erstatning for tap som påføres ved at fortsatt bruk hindres eller vanskeliggjøres som følge av ekspropriasjonsinngrepet..."

Annenvoterende kom derimot til at de strenge vilkårene for erstatningsrettslig vern ikke var oppfylt, og uttalte i den forbindelse:

"... Ut fra disse omstendigheter kan jeg ikke se at fjordfisket i indre Kåfford har vært så konsentrert og særpreget at det utad har fremtrådt på vesentlig samme måte som utøvelsen av en rettighet... Jeg er enig med førstvoterende i hans uttalelse om den økonomiske betydningen av fjordfisket. Men at fisket er av stor betydning, er ikke tilstrekkelig for at erstatning kan kreves, slik forholdene ellers stiller seg ved utøvelsen av fjordfisket."

Som det har fremgått, kan det unntaksvis tenkes at innehavere av allemannsrett til fiske nyter erstatningsrettslig vern i visse sammenhenger. Erstatningsrettslig vern i så måte innebærer likevel ikke at fisket kan anses som noen rett som eksisterer uavhengig av gjeldende reguleringsregime, slik utvalget synes å legge til grunn, jf. punkt 1.1.3 i utredningen.

Til tross for disse rettslige utgangspunktene, er utvalgets forslag basert på en forutsetning om at befolkningen i Finnmark på bakgrunn av "historisk bruk" har opparbeidet seg en "rett til fiske". Etter vår oppfatning er det vanskelig ut fra utvalgets arbeid å konstatere forholdene i Finnmark er så særegne at man for dette fylket på generelt grunnlag kan konstatere en slik rett. Tvert imot er det rimelig å anta at bruken av kyst- og fjordstrøkene i Finnmark ikke har skilt seg fra andre kystfylker på en slik måte at det er grunnlag for å stille dette fylket i en særstilling hva gjelder befolkningens rettigheter i så måte.

Som det har fremgått, foreligger det etter vår oppfatning ikke holdepunkter for på historisk grunnlag å tilkjenne en generell særrett til fiske for Finnmarks befolkning, slik utvalget tar til ordet for. En tilkjennelse av rettigheter slik forslaget legger opp til, vil dermed måtte begrunnes politisk.

2.3 Folkeretten

Som det fremgår av lovutkastets §§ 1 og 2, forutsetter utvalget at folkerettens regler om urfolk og minoriteter gir selvstendig grunnlag for å konstatere en rett til fiske. Det er grunn til å stille spørsmål ved utvalgets forutsetninger også på dette punkt.

Bakgrunnen for utvalgets konklusjon i så måte, er nærmere utdypet i kapittel 8 i utredningen. Som det fremgår av dette kapittelet, er utvalgets konklusjoner hva gjelder Norges folkerettslige forpliktelser i stor grad begrunnet under henvisning til SP art. 27.

Etter vårt syn er det grunn til å stille spørsmål ved utvalgets konklusjoner også på dette punkt. Dersom det legges til grunn, som nevnt ovenfor, at det ut fra nasjonal rett ikke kan konstateres noen rett til fiske, kan en slik rett neppe utledes fra SP art. 27. Det vises blant annet til artikkelens ordlyd, som ikke synes å gi grunnlag for dette.

At SP art. 27 neppe gir grunnlag for å oppstille en slik rett til fiske som utvalget tar til ordet for, underbygges også av en fortolkning av bestemmelsen rekkevidde forøvrig. Som utvalget selv er inne på, er det uklart i hvilken grad kulturbegrepet i bestemmelsen må forstås slik at også det materielle kulturgrunnlag er omfattet. Det vises til utredningens punkt. 8.3.1 (s. 254), hvor det uttales:

"Konklusjonen er altså i prinsippet positiv, med hensyn til det materielle kulturgrunnlag, men i utstrekning usikker..."

I den grad det materielle kulturgrunnlag er omfattet av artikkelen, er det imidlertid uklart om dette omfatter en rett til fiske i saltvann – slik det her er tale om.

Selv om en skulle være enig med utvalget i at også denne type rettigheter er vernet av SP art. 27, er det likevel tvilsomt om en eventuell forpliktelse for staten strekker seg lengre enn å gi et vern for den utøvelse som er særegen for samisk kultur. Utvalget uttaler riktignok under henvisning til Menneskerettskomiteens avgjørelse av 15. november 2000 i saken Apirana Mahuika og andre mot New Zealand, jf. pkt. 8.3.3 (s. 256):

"Man ser ikke noe i avgjørelsen som tyder på at dette fisket avvek nevneverdig fra andre gruppers fiske. Følgelig kan det neppe etter SP artikkel 27, ut fra denne avgjørelsen, stilles noe krav om at urfolkets næringsutøvelse må ha en kulturspesifikk form for å være vernet av bestemmelsen."

Etter vår oppfatning er det imidlertid tvilsomt om det ut fra denne avgjørelsen er grunnlag for å trekke så klare og vidtrekkende konklusjoner hva gjelder artikkelens rekkevidde. Det vises blant annet til ordlyden i art 27, hvorefter det nettopp er "their own culture" som er vernet. Også reelle hensyn må sies å underbygge dette standpunktet, da en positiv særrett for etniske minoriteter også på ikke-kulturspesifikke områder vil innebære en ubegrunnet forskjellsbehandling som neppe er i samsvar med konvensjonens ånd for øvrig. Det vises da især til SP art. 26, hvor det fremgår:

"Alle er like for loven og har uten noen form for forskjellsbehandling rett til lik beskyttelse av loven. I dette øyemed skal lovgivningen forby enhver form for forskjellsbehandling og sikre alle likeverdig og effektiv beskyttelse mot forskjellsbehandling på noe slikt grunnlag som rase, hudfarge, kjønn, språk, religion, politisk eller annen oppfatning, nasjonal eller sosial opprinnelse, eiendom, fødsel eller stilling for øvrig."

Det kan følgelig samlet sett stilles spørsmål ved om en eventuell rett til fiske, som det her er tale om, er omfattet av vernet i SP art. 27.

Også hva gjelder rekkevidden av statens eventuelle forpliktelser etter SP art 27, fremstår utvalgets konklusjoner som for vidtrekkende. Det er i lys av artikkelens ordlyd og de øvrige kilder som foreligger tvilsomt om bestemmelsen hjemler et krav om positive særtiltak, slik utvalget tar til ordet for i punkt 8.4. En eventuell forpliktelse i så måte strekker seg under

enhver omstendighet ikke lengre enn til å sikre kulturspesifikk utøvelse, jf. redegjørelsen ovenfor. Det vises i den forbindelse også til General Comment 23 til artikkel 27 fra Menneskerettighetskomiteen, punkt 6.1, hvor det uttales:

"6.1. Although article 27 is expressed in negative terms, that article, nevertheless, does recognize the existence of a "right" and requires that it shall not be denied. Consequently a state party is under an obligation to ensure that the existence and the exercise of this right are protected against their denial or violation. Positive measures of protection are, therefore, required not only against the acts of the State party itself, whether through its legislative, judicial or administrative authorities, but also against the acts of other persons within the State party."

For ordens skyld påpekes at det etter vår oppfatning er grunn til å stille spørsmål også ved andre punkter i utvalgets utlegning av Norges folkerettslige forpliktelser. Det vises eksempelvis til punkt 8.2 (s. 252), hvor utvalget uttaler følgende om statenes skjønnsmargin i relasjon til SP art. 27:

"Staten har altså ikke den skjønnsmessige tolkningsmargin ("margin of appreciation") som en stat har i forhold til mange andre konvensjonsbestemte forpliktelser."

Tilsvarende fremgår i pkt. 8.9 (s. 267). Utvalgets uttalelser er på dette punkt begrunnet under henvisning til en enkeltstående uttalelse fra Menneskerettskomiteen i saken Ilmari Länsman og andre mot Finland (1994). Det kildemessige grunnlag for utvalgets konklusjon fremstår følgelig som nokså svakt. Det kan stilles spørsmål ved om det er grunnlag for å trekke slike konklusjoner fra uttalelsen.

Sammenfatningsvis er det Regjeringsadvokatens oppfatning at utvalget har trukket for vidtrekkende konklusjoner om hvilke folkerettslige forpliktelser som kan utledes av SP art. 27.

Det er også grunn til å stille spørsmål ved utvalgets vurdering av ILO-konvensjonen. Vedrørende konvensjonens art. 15 (1) uttales i pkt. 8.11.1 (s. 270):

"Generelt må kunne sies at denne bestemmelsen i første punktum uttrykker det samme krav til vern om det materielle kulturgrunnlag som følger av SP artikkel 27. ILO konvensjonen støtter her følgelig opp om SPs kulturvern i forhold til sjøsamenes fjord- og kystfiske."

Til dette bemerkes at ordlyden i artikkel 15(1) knytter seg til "natural resources pertaining to their lands". Sjøområder, som det her er tale om, synes følgelig i utgangspunktet ikke å være omfattet. At bestemmelsen må forstås slik underbygges etter vårt syn av ordlyden i artikkel 14, hvorefter det med "lands" forstås "the concept of territories which covers the total environment of the areas which the peoples concerned occupy or otherwise use". Det vesentlige i denne sammenheng er imidlertid at selv om sjøområder skulle anses omfattet, innebærer forpliktelsen etter artikkel 15 neppe noen forpliktelse til å tilkjenne samene rettigheter som ikke foreligger på nasjonalt grunnlag. Eventuelle forpliktelser etter artikkel 15 (1) må under enhver omstendighet anses tilstrekkelig ivaretatt gjennom gjeldende reguleringsregime. Det vises til Utenriksdepartementets kommentarer til Havressursutvalgets forslag i NOU 2005:10, gjengitt i utredningens pkt. 4.5.5 (s. 51), hvor det uttales:

"Utenriksdepartementet bemerker om urfolksretten at når fiskeriaktivitet er en del av den tradisjonelle samiske kultur og levemåte, vil dette "omfatte en forpliktelse til å gi samisk bruk av marine ressurser særskilt vern mot reguleringer som ellers vil kunne

hindre samisk tradisjonell bruk". En antar imidlertid at samenes rett til å sikre og utvikle sin kultur og levemåte er tilstrekkelig ivaretatt gjennom Norges eksisterende internasjonale forpliktelser og nasjonalt regleverk, og finner derfor ikke "grunnlag for å innføre en regel om anerkjennelse av særlige historiske rettigheter til fiske for samene eller at loven etablerer særskilte vilkår for slike rettigheter."

Det må følgelig legges til grunn, som også Kystfiskeutvalget selv uttaler i pkt. 8.1.1 (s. 250), at:

"Det er ingen rettsregler, verken i folkeretten eller norsk rett, som spesielt gjelder samenes rett til fjord- og kystfiske."

Anerkjennelse av en slik rett til fiske på rent folkerettslig grunnlag, slik utvalget legger opp til i lovutkastet, ligger følgelig utenfor det man etter vårt syn er folkerettslig forpliktet til.

Som det har fremgått, er konklusjonen på dette punkt at det etter vårt syn verken ut fra historisk bruk eller folkerettens regler om urfolk og minoriteter er grunnlag for å oppstille en "rett til fiske" for Finnmarks befolkning. Tilkjennelse av en eventuell rett i så måte må følgelig begrunnes på annet grunnlag.

For det tilfelle at en likevel skulle mene at slik rett foreligger, vil denne under enhver omstendighet ikke strekke seg lengre enn det som den tradisjonelle bruk gir grunnlag for. Dette gjelder etter vårt syn uavhengig av om retten anses etablert på historisk eller folkerettslig grunnlag. Det er i lys av dette grunn til å stille spørsmål ved rettighetens omfang, slik denne er beskrevet i lovforslaget § 2 annet ledd, hvor det fremgår at:

"Retten omfatter:

- a. en rett til å fiske til eget forbruk;*
- b. en rett til å kunne begynne som yrkesfisker;*
- c. en rett som yrkesfisker til å fiske en mengde som gir økonomisk grunnlag for en husholdning, enten som levevei alene eller sammen med annen næring."*

Slik lovutkastet på dette punktet er lagt opp, synes det for øvrig vanskelig å fastlå statlige myndigheters muligheter for å foreta regulering ut fra ressursmessige hensyn og lignende

3. Kommentarer til § 3 i lovutkastet

I utkastets § 3 foreslås en bestemmelse, hvorefter folk bosatt ved den enkelte fjord skal ha "retten til fiske i denne fjorden (fjordretten)". Stadfestelsen av denne rettigheten er i likhet med det som er tilfelle for § 2, begrunnet i den historiske bruk som har foregått og folkerettens regler om urfolk og minoriteter. Som redegjort for ovenfor, er det etter vårt syn neppe holdepunkter for på generelt grunnlag å oppstille en slik rettighet. Det vises til våre kommentarer til utkastets § 2, som gjelder tilsvarende her.

4. Kommentarer til § 5 i lovutkastet

I utkastets § 5 foreslås inntatt en bestemmelse om forholdet til folkeretten. Utkastet lyder på dette punkt slik:

§ 5 Forholdet til folkeretten

Loven her gjelder med de begrensninger som følger av overenskomst med fremmed stat eller annen folkerett. Ved motstrid skal folkerettens regler gå foran.

Forslaget på dette punkt vil medføre at ILO-konvensjonen blir inkorporert på det sektorområde som lovutkastet gjelder. Det er vanskelig å overskue konsekvensene av en slik delvis inkorporering. Dette taler for at spørsmålet om inkorporering av denne konvensjonen heller bør vurderes på generelt grunnlag. Regjeringsadvokaten tar sikte på å kommentere dette nærmere i uttalelsen til NOU 2007: 13 Den nye samretten.

5. Kommentarer til § 6 flg. i lovutkastet

I lovutkastets § 6 flg foreslås opprettet et eget organ, Finnmark fiskeriforvaltning som skal forvalte fisket i fjord og ved kyst utenfor Finnmark. Forslaget innebærer så vidt forstås at fiskeriforvaltningen i dette området unntas fra statlig styring. Dersom forslaget vedtas vil man følgelig i stor grad miste muligheten for statlig styring og kontroll på dette område. Dette fremstår, i lys av de overordnede nasjonale interesser som gjør seg gjeldende på dette området, som en uhensiktsmessig ordning.

I utkastets § 8 foreslås oppstilt en forpliktelse for staten til å tilføre Finnmark fiskeriforvaltning "ressurser, i form av kapital, kvoter eller fisketillatelser, slik at det materielle grunnlag for sjøsamisk kultur og annen kystkultur i Finnmark sikres". Forslaget vil innebære begrensninger for statens forvaltnings-/ bevilgningsmyndighet på dette området. Det er forøvrig noe uklart hva denne forpliktelsen konkret innebærer, hvilket tilsier at hensiktsmessigheten av forslaget også på dette punkt bør vurderes.

6. Kommentarer til § 13 i lovutkastet

I utkastets § 13 foreslås en bestemmelse om forholdet til eksisterende rettigheter, hvoretter det slås fast at loven ikke gjør "inngrep i kollektive eller individuelle rettigheter i havet utenfor Finnmark som kan være opparbeidet ved hevd eller alders tids bruk".

Forslaget på dette punkt synes implisitt å bygge på en forutsetning om at en slik generell rett til fiske som foreslås i §§ 2 og 3 ikke kan oppstilles på rettslig grunnlag, men tvert imot må begrunnes politisk.

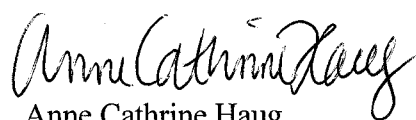
I utkastets § 13 annet ledd foreslås en bestemmelse, hvoretter krav om anerkjennelse av slike rettigheter kan fremsettes for Finnmarkskommisjonen. Det bør i lys av de vidtrekkende forslag i lovutkastet for øvrig, vurderes om det foreligger tilstrekkelige grunner til å opprette en slik ordning.

7. Sammenfatning

Som det har fremgått, er det Regjeringsadvokatens syn at det ikke er holdepunkter for på historisk grunnlag å tilkjenne en generell særrett til fiske for Finnmarks befolkning, slik utvalget tar til ordet for. Også hva gjelder Norges folkerettslige forpliktelser synes utvalgets forslag å være basert på for vidtrekkende konklusjoner. En tilkjenning av rettigheter, slik utvalget legger opp til, vil følgelig måtte begrunnes politisk.

Med hilsen

REGJERINGSADVOKATEN

A handwritten signature in black ink, reading "Anne Cathrine Haug". The signature is written in a cursive, flowing style.

Anne Cathrine Haug
advokat